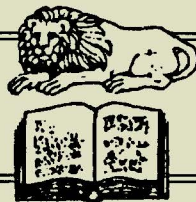

Jeromos füzetek

9. szám

Szentírásvasárnap '92

Szent Jeromos Bibliatársulat
« « « Budapest, 1992 » » »

Tartalom

Ajánlás	1
Csendes percek [elmékedések]	2
A Biblia a holnap társadalmában (H. Krätzl)	3
Bibliaolvasás és az egyházjog (Erdő Péter)	5
Vallomás (Mensáros László)	8
A Blúdes módszer (Anneliese Hecht)	9
Zsoltár és gitár (Kovács Gábor)	13
Bibliaolvasó naptár (Gyürki László)	16
Az Ige templomai hazánkban	17
1992 - A Biblia éve	25
Dokumentum (Szentírásvasárnap, 1965)	30
Jószolgálat	32

J e r o m o s f ű z e t e k
Biblikus-lelkipásztori, gyakorlati folyóirat
lelkipásztorok, hitoktatók, bibliaapostolok számára

ISSN 0866-2207

Szerkeszti és kiadja:

a Szent Jeromos Bibliatársulat
1063 Budapest, Szív u. 51. sz.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Pantó Eszter, Rajkai István, Székely István
Tarjányi Béla, Vágvölgyi Éva

Felelős szerkesztő:

Tarjányi Béla

Nyomda:

Agapé Kft. Szeged,
Mátyás tér 26.

Címkép: Csörötnek, az Örök Ige temploma, oltár

Bibliaolvasás

Igazából akkor jöttem rá, micsoda erő árad a Szentírásból, amikor kerek negyedévszázaddal ezelőtt megtapasztalhattam, mennyire keresik a vasfüggönyön túl az emberek az anyanyelvükre lefordított Bibliát. Olvasása azóta is erősít, hogy észrevegyem az igazán lényegeset és így nyugalomhoz, megfontolt higgadtságához segít.

Rudolf Kirschläger
volt osztrák szövetségi kancellár

Leginkább az a meggyőződés hatott rám a Bibliából, hogy semmi, de semmi sem szakíthat el minket Krisztus szeretetétől (Róm 8,38). Amennyire nekünk minden okunk megvan arra, hogy Isten iránti szeretetünk és hűségünk szilárdságában kételkedjünk, oly annyira jó tudni azt, hogy az Isten hű, az életünk szilárd alapra épül: az Ő szeretetére, amely még a halálba is elkísér minket.

Johannes Rau
német tartományi miniszterelnök

Értés

Van, aki csak a szavakat érti,
Van, aki a szavak mögött
Felfénylő valóságot is megérti.

Aki csak a szavakat érti,
Kívül marad, csak a felszínt látja.

Aki a szavak mögött rejő
Valóságot is felfogja,
Csak az érti meg maga körül a világot.

Élő Szó

Szép, tiszta szavakat adj a szánkba, Uram!
A világból szinte kihúnyt a szó fénye.
Minden csupa madárzsibogás,
Minden csupa majommakogás,
Csak az indulatokat, az akaratokat mondja.

A Logosz fényét, teremtő erejét elveszítettük,
Mely, ha jó talajba hullik, virágba szökken.

Segíts, hogy ne szennyezze be szitok
Vagy olcsó fecsegés a szájunk,
Hanem a Te élő Szavaidat mondjuk.
Olyan szavakat, melyeket
A hallgatásban tisztára mostunk,
S úgy tudjuk egymásnak adni őket,
Mint valami kincset, melyet
A szív benső csendjéből fejtünk ki,
Lelkünk mélyéről hozunk felszínre.

[Hava]

Ünnepi beszéd az Osztrák Bibliaközpont
25 éves fennállása alkalmából. Folytatás.

A Biblia a holnap társadalmában

DDr. Helmut Krätzl püspök

6. Személyes szentírásolvasás – szerető beszélgetés Istennel

Mindaz, amit eddig a Bibliáról mondtunk, azon áll vagy bukik, hogy hogyan hat az egyénekre Isten Szava. Az, hogy a Biblia milyen alakító erővel bír a holnap társadalma érdekében, attól függ, mennyire engedik az emberek, hogy Isten Szava alakítsa őket, hogyan fogadják a párbeszédet, amelyet Isten az Írás útján akar elkezdni velük. Ezért befejezésül néhány szót szólok a személyes bibliaolvasásról.

Enzo Bianchi 1968-ban – a Taizéihez hasonló – ökumenikus szerzetesi közösséget alapított Bose-ban (Piemont). E közösségben és ezzel a közösséggel újra felfedezte Isten Szavát és az Isten Szava alapján való életet. Bianchi ismét tanítja övéinek és nekünk is az „isteni olvasmány, a „lectio divina keresztény ókor óta gyakorolt, de több ízben elfelejtett művészetét. A „Pregare la Parola” (Imádkozni az Igét) c. műve 1988-ban németül is megjelent a Herder kiadónál (Szavadban megtalálni Téged címmel). Ez egy levél Bianchi barátjához, Giovannihoz címezve, amelyben gyakorlati útmutatást ad a személyes bibliaolvasáshoz; ezeket szeretném – rövid formában – ezen ünnepi órában ünnepi ajándékként átnyújtani Önöknek.

Ha el akarsz mélyedni Isten Szavának imádságos olvasásában, akkor először csendes és nyugodt helyet kell keresned. „Itt van a puszta, amelyben Jézus imádkozott és kísértést szenvedett; ez az a hely, ahol Isten magához vonz, hogy a szívedhez szóljon.” Próbáld a helyet és az időt úgy megválasztani, hogy a külső csend biztosítva legyen. „Minden más hangot el kell hallgattatnod, s az Ő Szavára kell hallgatnod.” Isten vezetett el a hallgatásba, a Vele való beszélgetésbe, hogy „a szívedhez szóljon. Amikor Isten hallgatására előkészülsz, vedd kezedbe és emeld Istennel a szívedet, hogy tegye húsból való, egészséges és tiszta szívvé. Naponta kiált hozzánk: „Ő, bár hallgatnátok ma a Szavamra! Ne keményítsétek meg szívteket!” Ha a Bibliát a kezvedbe veszed, helyezd magad elé mély tisztelettel, mert

Krisztus teste. Ezután hívd segítségül a Szentlelket! Minthogy az Írásokat a Szentlélek sugalmazta, csak Ő tudja őket érthetővé tenni. Várj Rá! Mert ha késik is, várnod kell, hiszen eljön; eljön, nem marad távol.

Most nyisd ki a Bibliát és olvasd a szöveget. Ne válaszd a legkínálkozóbbat, mert Isten Szava nem kínálja magát olcsón. Vedd elő a liturgikus olvasmányok könyvét, s vedd abból azt a szöveget, amelyet az egyház mára ajánl a számodra; vagy olvasd el egy szentírási könyvet az elejétől a végéig. Ne csak egyszer olvasd el a szöveget, hanem többször, még hozzá hangosan. Ne csak szemekkel olvasd, hanem próbáld meg a szöveget a szívedbe vésni. Legyen az olvasás hallás (audire), a hallás pedig vezessen engedelmessegre (oboedire). Elmélkedj! – azaz próbáld elmélyíteni az üzenetet, amelyet Isten veled akar közölni. Feltétlenül hasznos a szentírásmagyarázat, a patrisztika, a hagyomány figyelembevétel, de a legfontosabb a személyes erőfeszítés. Ez gyakran még gyümölcsözőbb, ha közösségben „hallgatunk”. A személyes erőfeszítés célja megragadni a szöveg lelki alap gondolatait, az üzenet magvát, azt, ami a legtöbbször kapcsolatban van a megváltás eseményével, a kereszttel és az Úr feltámadásával. Ezután imádkozzál! Szólj Istenhez, felelj Neki, fogadd meg ajánlásait! Az elmélkedés célja az ima. A „lectio divina” el fog vezetni Isten jelentlétének arra a kimondhatatlan tapasztalatára, ahol Te mint szeretett lény örömmel és meghatottsággal hallgatsz és mondasz utána szerelmesed szavait. Őrizd meg, amit a „lectio divina” alkalmából hallottál és megfízeltél! Menj az emberek közé, s adj nekik a békéből és áldásból, amelyben te részesültél! Isten eszközként akar használni téged a világban. Eljön a nap, amikor – átjutva a halálon – színről-színre látod majd Istent. Akkor meg fogja neked mutatni, hogy mi voltál: Krisztus által írt „élő levél, magad is „isteni olvasmány (lectio divina) testvéreid, sőt Isten Fia számára!

Bibliaközpontunk 25 éves... Szeretnék mindenkinek köszönetet mondani, akik oly sokat tettek a Biblia terjesztése, jobb megértése érdekében, és ezáltal segítettek másoknak, hogy Istennel párbeszédet kezdjenek. Szeretnék mindenkit arra buzdítani, hogy használja fel az idő által kínált alkalmat. Az Egyház és a társadalom jövője attól is függ, hogy mennyire jut el a maga útján Isten Szava. Nyújtson az Egyháznak a jövőben még erősebb támaszt és bőségebb életet. Az Egyház gyermekei számára pedig legyen a hit erősítője, lelki táplálék, és a lelki élet kiapadhatatlan forrása!

[Vége]

Fordította: Székely István

A szentírásolvasás – és az egyház jog

Történeti előzmények

A klasszikus hitviták korában protestáns részről nem ritkán érte az a vád a középkori katolikus egyházat, hogy kivette a Szentírást a hívek kezéből, megtiltotta a világiaknak a Biblia olvasását. Tárnyilagosabb protestáns történészek, mint pl. Karl Heussi sokkal árnyaltabban szóltak erről a jelenségről. III. Ince pápa 1199-es intézkedését, amellyel megtiltotta a világiaknak a Szentírás népnyelvű fordításainak a Tanítóhivatal vezetése nélkül való használatát¹, valamint az ezt követő évtizedekben hozott helyi zsinati határozatokat (pl. Toulouse 1229, 14. kánon; Tarragona 1235, 2. kánon; Béziers 1246, 36. kánon) beleállítják a valdiak eretnek-mozgalmának történelmi összefüggésébe. A valdiak ugyanis az egyház elleni támadásaikat egyéni bibliaértelmezésükre és különböző legendák szövegére alapították. Világi prédikátoraik, a „lyoni szegények” vándor igehirdetőkként bűnbánatra szólították a népet, s arra is feljogosítva érezték magukat, hogy gyóntassanak. Ebben a helyzetben érezte szükségét az egyház, hogy a változó színvonalú népnyelvű fordítások vulgáris, gyakran vaskos tévedésekre vezető magyarázatának elkerülésére tilalmakkal korlátozza az ilyen szövegek használatát. Méltán hangsúlyozza azonban már Joseph Hergenröther bíboros², hogy a III. Ince féle úgynevezett bibliatiltalom nem volt feltétlen és általános. Éppenséggel nem a Szentírás tanítását akarta elzárni a hívek elől.

Más volt a helyzet a XV. században és a XVI. század elején. Ekkor a könyvnyomtatás elterjedésével számos népnyelvű szentírásfordítás is kiadásra került (németül pl. 1521-ig 28 kiadás)³. Ismét csak a teológiailag képzetlen, az egyházi hagyományban és a Tanítóhivatal útmutatásaiban kevésbé járatos rétegek önkényes szentírásmagyarázatának veszélye kellett aggodalmat az egyházi vezetőkben. Így került sor 1486-ban Berthold

1 Innoc. III, De myst. Miss. IV, 44; Ep. II, 141, 142, 235. Potthast, A., Regesta pontificum Romanorum, Berolini, 1874-1875, nr. 780, 781

2 Hergenröther, J. – Kirsch, J., Handbuch der allgemeinen Kirchengeschichte, Freiburg Br., 1904, II, 709

3 Heussi, K., Compendium der Kirchengeschichte, Tübingen, 1920, 300, 104. § i

Szentírásolvasás

mainzi érsek rendeletére, melyben illetékességi területén megtiltja a népnyelvű szentírásfordítások kinyomtatását.

Az újkorban az egyetemes egyházjog inkább azt igyekezett garantálni, hogy a Szentírás fordításai egyházi jóváhagyással és kellő magyarázatokkal jelenjenek meg.

A mai egyházjog

Ezeknek az előzményeknek a fényében értékelhető az 1983-as Egyházi Törvénykönyv rendelkezése a Szentírás kiadásáról. Eszerint: „*A Szentírás könyveit csakis az Apostoli Szentszék vagy a püspöki konferencia jóváhagyásával szabad kiadni. Ugyanezeknek a könyveknek az élő nyelveken megjelenő fordításai is csak akkor adhatók ki, ha megkapták az említett hatóság jóváhagyását, és ellátták őket a szükséges és elégséges magyarázatokkal.* (825. kánon 1. §). „*A katolikus krisztushívók a püspöki konferenciák engedélyével készíthetnek és kiadhatnak megfelelő magyarázatokkal ellátott szentírásfordításokat a különvált testvérekkel együttműködve is.* (825. kánon 2. §).

A klerikusoknak az életszentségre való törekvéshez az egyházjog előírja ennek a megszentelődésnek az eszközeit. Ennek keretében első helyen említi a lelkipásztori szolgálat hűséges teljesítését, majd rögtön ezután azt a kötelezettséget, hogy „*lelkületüket a Szentírás és az Eucharisztia kettős asztaláról táplálják* (276. kánon 2. § 2). Ez a kötelezettség semmiképpen sem korlátozódik a szentmisében elhangzó szentírási szakaszok felolvasására vagy meghallgatására, de nem merül ki a kötelező zsolozsma (276. kánon 2. § 3) elvégzésében sem. Noha az imaórák liturgiája a zoltárokra épül, szentírási himnuszokat, rövid szentírási olvasmányokat, az olvasmányos imaórában pedig minden nap egy-egy hosszabb bibliai részletet is tartalmaz, a zsolozsma pusztá recitálása a II. Vatikáni Zsinat rendelkezései fényében kevésnek tűnik a „Szentírás asztaláról való táplálkozás” kötelezettségének maradéktalan teljesítéséhez. A II. Vatikáni Zsinatnak az isteni kinyilatkoztatásról szóló hittani rendelkezése (Dei verbum 25) határozottan felszólítja az összes klerikusokat, a papokat és a diakónusokat, de azokat is, akik hitoktatóként állnak az isteni Ige szolgálatában, hogy fáradhatatlanul olvassák és elmélyülten tanulmányozzák a Szentírást. Számukra ez azért is különösen szükséges, mert ügyelniük kell, nehogy miközben kifelé Isten igéjét hirdetik, bensőleg ne legyenek hallgatói az Igének. Ebből a felszólításból pedig mélyebb megvilágítást nyer a klerikusok fentebb említett kánoni kötelezettsége. Az Egyházi Törvénykönyv ugyanis – mint II. János Pál pápa a kihirdető apostoli rendelkezésben hangsúlyozza – a Zsinat tanítását fogalmazza meg az egyházfe-

gyelem kategóriáiban. Ezért a Törvénykönyv a zsinati tanítás fényében értelmezendő.

Nem szorítkozik azonban az egyház a klerikusok szentírásolvasásának sürgetésére. A II. Vatikáni Zsinatnak az ökumenizmusról szóló határozata (Unitatis redintegratio 6) az egyház kívánatos megújulása eszközei között első helyen említi a „biblikus mozgalmat”. Ennek a mozgalomnak pedig a lényege a teljes Szentírárs gyümölcsözővé tétele katolikus életünk és gondolkodásunk számára⁴. A mozgalom századunkban „alulról jövő kezdeményezésként” kezdett terjedni. Hivatalos elismerésben részesítette XV. Benedek pápa 1920-ban a Szent Jeromos jubileum alkalmából⁵. Különlegesen értékes bátorítást és iránymutatást kapott XII. Pius pápa „Divino afflante Spiritu” kezdetű enciklikájában⁶. A világiak szentírásolvasását tehát a legfőbb egyházi hatóság nagy értéknek tekinti és támogatja.

Összefoglalás

A katolikus vallás nem könyv-vallás abban az értelemben, hogy nem kívánja az üdvösséghez nélkülözhetetlen feltételként egy bizonyos könyvnek az olvasását, s a vallási ismeretek, igazságok kizárólagos forrásaként sem csupán valamely könyvet jelöl meg. Mégis a Szentírást az isteni kinyilatkoztatás hiteles forrásaként tiszteli, dinamikus kölcsönhatásban szemlélve a Szenthagyománnyal, beleállítva Isten népe, az egyház hierarchikus közösségének összefüggésébe. Ez az a közösség, amelyben a helyes értelmezés útmutatója az egyháznak karizmatikus ajándékként adott Tanítóhivatal, és amelyben az ige és a szentségek állandó kölcsönhatásban építik Krisztus testét. A legfőbb egyházi hatóság buzdításainak jogi értéke is van, sőt a gyakorlat számára valószínűleg értékesebbek ezek – és persze teológiaiilag is indokoltabbak – mintha valamely egyházi törvény minden világi hívőnek kötelezően frná elő bizonyos időközönként a Szentírárs olvasását. Ezekben az ajánlásokban és buzdításokban az idők jeleinek felismerését láthatjuk. Az egyház összefüggésébe helyesen illeszkedő szentírásolvasás katolikus hitünk és életünk elmélyítésére ma különösen is aktuális.

Erdő Péter

-
- 4 Hermann, I., Bibelbewegung, in: Sacramentum Mundi, I, Freiburg-Basel-Wien, 1967, 508
 - 5 Acta Apostolicae Sedis 12 (1920) 385–422
 - 6 Apostolicae Sedis 35 (1943) 297–325
-

A Biblia gyermekkoromtól fogva hűséges társam, nehéz helyzetekben mindig támaszom, vigasz a vigasztalanságban, remény a bajban, kiút a reménytelenségből.

Mi a legnagyobb baj a mai világban? Az, hogy az ember egyre kevésbé képes nagy táulatokban gondolkodni, s hinni abban, hogy az igazság végül is mindig győz. Mi a mesék varázsa? A hit az igazság győzelmében. Akiből kivész ez a hit, aki csupán élete kudarcait látja, az vélt tehetetlenségében fölloldódik a minden mindegy gondolatában, cinikussá válik. A cinizmus pedig elvezet a nemtörődömséghez, a lustasághoz; ha minden mindegy, nem érdemes küzdeni, az emberben eluralkodik a kiszolgáltatottság érzése. Még a szép és jó dolgok is értéküket veszítik.

Az Ószövetségből legkedvesebb olvasmányom Jób könyve. Jób megpróbáltatása, testi-lelki kínjai és kiszabadulása reménytelen helyzetéből életem sok nehéz órájában adott nekem erőt. Börtönéveimben, betegségekemben, veszélyes műtétjeim előtt, amikor attól féltem, a fájdalom elveszejti hitemet, mindig Jób története után nyúltam. S az ő fölemelkedése szilárdított meg hitemben, hogy képes leszek úrrá lenni önmagamon, kilépni kínjaim rabságából.

Az Újszövetségnek is azokat a fejezeteit olvasom a legszívesebben, amelyek a megújulás és a megbocsátás lehetőségeit példázzák. A tékozló fiú történetét, a római százados és Mária Magdolna történetét. Mind azt sugallják, hogy az ember igenis ura lehet önmagának, le tudja vetkőzni eredendő rosszóságát, önmagára és környezetére káros szokásait, ha hajlandó küzdeni ezért. Az emberi élet, az én életem is folytonos küzdelem, vívódás önmagammal. De a cél világos, az önmagunk fölötti győzelem lehetséges, s bármikor bekövetkezhet, akár a halál órájában is. Mert nem az idő számít, hanem a hit a megújulásban. Tolsztoj Iván Iljicsé percekkel halála előtt döbben rá, hogy elfuserálta az életét, de megnyugszik abban a meggyőződésben, hogy még mindig nem késő, még élete utolsó perceiben is van esélye, hogy mássá legyen, mint amilyen volt, s megbékélten fejezi be életét.

A Biblia az én számomra szent írás. Szent, mert megtanít önmagunkkal és a világgal békében élni. Mert megóv a kétségbeeséstől, mert megerősít hitemben, ami szerint az igazságnak akkor is győznie kell, ha az életem kudarcok sorozata. Szent, mert távol tartja tőlem a cinizmust, a lustaságot, a nemtörődömséget és a rendetlenséget. Erőt ad önmagammal való harcokban. Megszilárdít abban, hogy a világmindenségben, a természetben s az emberi létezésben rend van, ha ésszel fölfogni nehéz, akkor is.

Mensáros László

[Beszélgetés a Mesterral, OMC, 1988, 477-8.o.]

*A csoportos bibliaolvasás alábbi módszerét
ismét a „Zugänge zur Bibel für Gruppen
(KBW, Stuttgart) gyűjteményből vettük át*

Blüdes módszer

Anneliese Hecht

A módszer a vorarlbergi Bludesch községről (Ausztia) kapta a nevét, ahol először alkalmazták 1984-ben. Azóta elterjedt, főként egyes ausztriai egyházmegyékben.

A blüdes módszert teológiai képzettség nélküli felnőttek és fiatalok egyaránt használhatják. Egyetlen alapfeltétel, hogy a résztvevők képesek legyenek gondolataikat írásban is közölni. Ez az írásbeli közlés csak a szöveggel kapcsolatos egyszerű megfigyelésekre és személyes benyomások kinyilvánítására vonatkozik. – A vezetés csak a biblikus beszélgetés szabályos menetét biztosítja; a vezető szerepét az egyes résztvevők váltakozva láthatják el. A vezető lehetőleg előre foglalkozzék a szöveggel és annak nehézségeivel.

A./ Az egyes lépések

1. – A vezető vagy az egyik résztvevő rövid imával nyitja meg az összejövetelt.

2. – Valaki felolvassa az előre kiválasztott szöveget, lassan és érthetően, hogy mindenki jól tudja követni. A szöveget hallgatva, nem olvasva követjük!

3. – Most kezdődik a szöveggel való csendes, személyes foglalkozás. Mindenki – a szöveggel (Bibliával) a kezében – írásban válaszol a következő 5 kérdésre (kb. fél órán belül):

- Mi a szöveg mondanivalója?
- Mit nem értek?
- Milyen összefüggéseket fedezhetünk fel?
- Mivel értek egyet? Mivel nem értek egyet?
- Mit tehetek (tehetünk) konkrétan?

4. – Ezt követi a közös gondolatcsere. Mindenki (aki akarja) felolvassa az egyes kérdésekre adott válaszait; minden kérdésnél külön körbejárunk a válaszokkal. Itt leginkább a készséges és figyelmes meghallgatáson múlik, hogy közösen megérezzük-e, mit akar mondani Isten Lelke. A gondolatcsere ne vezessen megvitatásra, és ne legyen bőbeszédű.

5. – Ezek után egy képet (vagy kivetített diát) szemlélve még egyszer lelkünkbe véshetjük a feldolgozott szöveg lényegét. Ez 2–3 percig tartó csendes elmélkedés.

6. – A bibliaolvasást (közös) imával vagy énekkel fejezzük be.

Az egész program számára másfél órai időtartam bizonyult a legkedvezőbbnek.

B./ Megjegyzések az öt kérdéshez

Az első kérdés arra késztet, hogy átgondoljuk a szöveg lényeges, voltaképpeni üzenetét, és megakadályozza, hogy rögtön kezdetben egyes – talán lényegtelen – nehézségek lekössék a figyelmünket. „A szöveg üzenetét” lehetőleg egyetlen mondatban foglaljuk össze, amely egyben a szentírási rész címe is lehetne.

A második kérdés pontos, alapos olvasásra szólít fel, védelmül az ellen, hogy túl gyorsan, figyelmetlenül átugorjunk a szöveg meglepő és nehéz részeit.¹

A szöveg teljes jelentése csak akkor tárul fel, ha figyelembe vesszük annak közelebbi és távolabbi környezetét is. Erre szólít fel a harmadik kérdés. Tehát mindig fel kell tennünk a kérdést: Mi a szövegrész közvetlen előzménye? És mi következik utána? Hol találunk a Bibliában hasonló szövegeket? Hol fordulnak még elő a Bibliában (ugyanabban az evangéliumban, ugyanabban a levélben) a szöveg legfontosabb szavai, fogalmai? Ebben segítenek a jegyzetek szentírási-hely megjelölései, a tárgymutatók vagy a konkordanciák.

A negyedik kérdés – két irányból is – elsősorban az érzelmeinkhez szól, nem (miként a második kérdés) az értelmünkhöz. Fel

1 Ezt a részletekre figyelő olvasást aknázza ki az ún. vesterás módszer, amelyet majd egy másik alkalommal ismertetünk. A Ford.

akarja bátorítani a résztvevőket, hogy nyíltan kimondják (spontán) egyetértő vagy elutasító érzéseiket, és ne nyomják el őket „a szent szöveg” iránti – hibásan értelmezett – féltiszteletből.

A szöveg nem csak új ismereteket akar nyújtani: mindenekelőtt cselekvésünket kell befolyásolnia. Az ötödik kérdés a lehetséges gyakorlati következményekre irányul, a felismerés és a cselekvés kívánt összhangjára.

C./ Útmutatás a vezető részére²

– A fő mondanivalót illetően gyakran igen nagyfokú az egyetértés, ami szellemi és közösségi tapasztalattá válik (megértettük – egyek vagyunk). Egyúttal megerősödik a résztvevők bizalma abban, hogy maguk is képesek a helyes értelmet megtalálni, és a Bibliát – legalább részben – megérteni.

– A második kérdésnél rendszerint van néhány hívő, aki „mindent ért”. Ők csak mások kérdései kapcsán tanulják meg alaposabban, figyelmesebben olvasni a Szentírást. A felmerülő nehézségeket néha a résztvevők vagy a vezető meg tudják válaszolni saját tapasztalatuk vagy ismereteik alapján; esetleg segítenek a Biblia³ magyarázó megjegyzései. Ha nem, akkor ajánlatos a kérdéseket felírni, és adandó alkalommal feltenni valakinek (egy papnak vagy más „szakértőnek”), aki meg tudja válaszolni őket. Emellett fontos, hogy – miként általános emberi viszonylatokban is, – néha tudjunk valamit válasz nélkül is hagyni: Isten Szavát emberi korlátainkból eredően soha nem „meríthetjük ki”.

– Az összefüggések keresése (harmadik kérdés) emlékeket és képzetársításokat ébreszt a Szentírás máskor olvasott részeivel kapcsolatban. Gyakran jutnak eszünkbe régen elfelejtett vasárnapi olvasmányok. Az egyes résztvevők az összefüggések olyan gazdagságát tárhatják fel, amely messze túlhaladja azt, amit egy személy

2 Ebben a részben G. Fischernek a vezetőket segítő, gyakorlatból leszűrt tanácsait idézzük. Ld. G. Fischer, *Gemeinsames Bibellesen – Methode Bludesch* (Bibel und Liturgie, 59, 1986, 204–206.o.)

3 Az eredetiben: Jeruzsálemi Biblia. [Az eredeti szövegek alapján, tudományos szakszerűséggel készült francia nyelvű szentírásfordítás.]

találhat; így a közös bibliaolvasást virágcsokor-gyűjtésként élhetjük át.

Az összefüggés gyakran segít abban is, hogy a második kérdésből adódó nehézségeket vagy a Biblia „kemény” kijelentéseit jobban megértjük.

– A negyedik kérdés egyesek számára először teszi lehetővé, hogy Isten Szavával való viaskodásunkat elfogadják és bevallják. Egyúttal élesebben mutatja be, milyen távol vagyunk gyakran attól, amit a Biblia kíván tőlünk, s így tisztító önismeretre vezet.

– Az ötödik kérdésre is érvényes: „Ha egy szöveg nem változtat rajtad, akkor nem is olvastad el (G. Soares-Prabhu). Konkrét életrajzunk igazolja, milyen a készségünk Istent meghallgatni. Ez nem feltétlenül „megváltozás”: jelentheti növekedésünket a bizalomban, erőben vagy örömben.

D./ Értékelés

a./ Előnyök – A blúdes módszer különlegessége és erős oldala az, hogy a leírás fázisának beiktatásával segíti a bibliai szövegekkel való alaposabb személyes foglalkozást, mielőtt a kölcsönös gondolatcserére sor kerül. Így elkerüli a veszélyét annak, hogy a szövegről elhamarkodva, felületesen, „a feje fölött” beszéljünk.

b./ Hátrányok – Egyesek számára bizonyos nehézséget jelenthet a szöveggel való csendes, félórás foglalkozás és az írásbeli megnyilatkozás is. De ez nyilvánvalóan gyakorlás és megszokás kérdése is.

c./ Összefoglalás – A módszer jól kiegészíti a hétlépés módszert. A kettő váltogatása gyümölcsözőnek bizonyult. Nem szabad azonban a kettőt összeötvözni (egyetlen módszerré összegeyni).

Fordította: Székely István

*Egy ismeretlen, ősi fényű
örök Titoktól elszakadtan,
küldöncnek jöttem s eltűnök majd,
ha üzenetem általadtam.*

Mécs László [Meteor, részlet]

Zsoltár és gitár

Kovács Gábor

Sok gitáros ének van forgalomban manapság, amelynek szövege a Bibliára, leggyakrabban a zsoltárokra megy vissza. Például: „*Áldjátok az Urat, áldjátok szent nevét! Kik házában álltok napról-napra, dicséritek Őt!*” (Zsolt 134). Vannak, akik borzadva hallják a méltóságteljes gregorián tónusok helyett ezeket az élénk ritmusra csendülő szent dalokat.

A II. Vatikáni Zsinat a területileg illetékes egyházi felsőbbbségre bízta annak megtételest, milyen hangszereket lehet bevinni a liturgiába (Sacrosanctum Concilium 120). A Magyar Püspöki Konferencia a kérdésben tudomásom szerint kifejezett határozatot nem hozott, azonban *de facto* tolerálja a gitáros szentmiséket – sok fiatal és ifjúsági lelkipásztor öröme-re, mások (főképp egyházzenei szakemberek) botránkozására. Vajon jogos-e ez a botránkozás?

Ha fundamentalista volnék, az Új Katolikus Bibliával a kezemben igen könnyen el tudnám dönteni a kérdést. Csak a legutolsó zsoltárt kel-lene idéznem: „*Dicséritek az Urat szentélyében... Dicséritek trombitaszó-val, dicséritek citerával és hárfával! Dicséritek dobbal és tánccal, dicséritek fuvolával és gitárral!*” (Zsolt 150,1.3–4). Tessék: A Szentírás kifejezetten megkívánja a gitár használatát a templomi zenében!

Igaz, hamarosan találkozhatnék egy másik fundamentalistával, aki a Károli-fordítást tartaná a kezében, és – ugyanazon zsoltárhely alapján! – a *hegedűre* esküdne... A héber *minnim* jelentése csak annyi: „húrok”, „húros hangszer”, „húros hangszerek”. Nem tudjuk pontosan meghatá-rozni, milyen hangszer lebeghetett a zsoltárköltő szeme előtt. Az ókori héber zeneszerszámok nem egyeznek meg mai instrumentumainkkal. A fundamentalizmus ezen a ponton föltárja belső lehetetlenségét: pusztán a betű erejében, kulturális adaptáció nélkül a bibliai üzenet nem alkal-mazható a jelenkor kérdéseire.

De nem vagyok fundamentalista. A Szentírás nem szabja meg, milyen hangszereket használjunk *ma* a templomi zenében; ezt azoknak kell el-dönteniük, akik *ma* az Úr nevében oldanak és kötnek (Mt 18,18). Viszont ki lehet olvasni a Bibliából olyan elveket, amelyek *ma* is aktuálisak, és fölhasználhatók a gitáros szentzene megtételestében.

1./ *Isten dicséretére sokféle hangszer alkalmas.* Kétségtelen, hogy az orgona vezető szerephez jutott az újkori Nyugat egyházi zenéjében, s ettől a szerepétől a Zsinat sem akarta megfosztani. A Biblia azon-ban a hangszerek pluralizmusát vonultatja föl Isten dicsóttésére: a fúvós,

az ütő és húros hangszerek gazdag választékát. Ha a zoltárokat a Szentlélektől sugalmazott imáknak valljuk, nem tekinthetünk el a változatosságtól, amelyet például a fent idézett 150. zoltár fölmutat. A „sola organa” [csak az orgonák] elve olyan „egyházzenei fundamentalizmus”, amely nem bírja el a Bibliával való szembesítést.

2./ A zoltárok és a húros hangszerek között őseredeti kapcsolat van. Igaz, hogy amit „citerának” és „hárfának” szokás fordítani, az inkább „lant” és „dobozos lant” lehetett (Haag, Bibliai Lexikon, „hárfá”). Mindenesetre pengetős húros hangszer. „*Pengessétek a húrt, verjétek a dobot, lágyan szóljon a hárfá a lant szava mellett!*” (Zsolt 81,3). A zoltárok elejére írt ősi utasításokban gyakran bukkan föl a húros hangszer, a zoltárszövegekben még sokkal gyakrabban. Ezek a sugalmazott énekek eredetileg húrpengetéstől kísérve zengtek! Maga a héber *mizmór* [zoltár] szó is húros hangszerrel kísért éneket jelent. A zoltár görögül *pszalmosz*, ami ugyancsak a *pszaltérion* (lant, húros hangszer) rokona. Nem vezethető le ebből (fundamentalista túlegyszerűsítéssel,) hogy a zoltárokat mindenáron húros hangszerrel *kell* kísérni; de annyi bizonynyal, hogy a zoltár és a húrpengetés nagyon összeillik.

3./ A táncritmus nem összeférhetetlen az áhítattal. A zoltárok ismételten említik a dobot (68,26; 81,3; 149,9), a tapsot (47,2; 98,8), sőt a táncot is (149,3; 150,4), mint az istencsereget eszközeit. Az ószövetségi ünnepelés nem feszes nyugati áhítatunk képét mutatja, hanem az ujjongó, túláradó örömet. Amikor Dávid király ki akarja mutatni áhítatát a Szövetség Ládája iránt, teljes erejéből táncol az Úr előtt (2 Sám 6,14). Felesége, Michal megveti táncáért, s Isten büntetéseképpen meddő marad. Nem lesz-e meddő az az egyházi élet is, amely az ujjongást, a vidám zenét, a táncot mindenestül az örödögnek engedi át, s csak merev méltóságban hajlandó ünnepelni?

4./ A Szentlélek minden nyelven meg tud szólalni. Ez a pünkösdi jelenet fontos mondanivalója a Csel 2-ben: „**a mi nyelvünkön** hirdetik Isten nagy tetteit” (11. v.). Nemcsak a lingvisztikailag vett nyelvről vett szó, hanem egy-egy kultúra saját jelrendszeréről, gondolkodásmódjáról, szokásairól, szimbólumkincséről, erről a tágabb értelemben vett „nyelvről”. „*A zsidók előtt zsidóvá váltam, hogy megnyerjem a zsidókat... Azok közt, akikre a Törvény nem vonatkozik, olyan lettem, mint aki a Törvényen kívül áll... csakhogy megnyerjem a Törvény alá rendelteket!*” (1 Kor 9,20–21). Ez az inkulturáció roppant fontosságú elve. Vajon nem tud-e a Szentlélek korunk ifjúságának zenei nyelvén is megszólalni, hogy a mai fiatalok halljanak Isten nagy tetteiről?

5./ A zene az Istennel való érintkezés eszköze lehet. Jogos a tiltakozás a banális, lapos templomi könnyűzene ellen; a gitáros zenének is

nívónak kell lennie, hogy Isten dicséretének méltó eszköze lehessen. Másrészt viszont a legművészebb zene sem alkalmas kultikus használatra, ha művészsége öncélú, és az egyházi alkalom csak ürügy volt a kompozícióra. „Kerítsetek nekem egy hárfást!” – mondja Elizeus próféta, amikor próféciát kérnek tőle (2 Kir 3,15). „S történt, hogy amint a hárfás megpendítette a húrokat, az Úr keze megérintette” (uo.). Ez minden szent zene célja: hogy az Úr érintésének eszköze legyen. Hiba volna **kizárólag** művészeti szempontok szerint ítélni, ahol az élő Isten jelenlétének átéléseéről van szó. Több fiataltól hallottam már, hogy a gitáros szenténekek érdeklődést ébresztettek bennük Isten valósága iránt, míg a hagyományos egyházi énekeknek nem volt ilyen hatásuk.

Mindezt nem a tradicionális egyházi zene **elleni** érvelésnek szántam, hanem kizárólag a gitáros templomi zene **melletti** szempontnak, egy olyan egyházzenei pluralizmus keretében, amely teljes érvényben hagyja az orgona és a gregorián jogait. Az elfogulatlan olvasó meg fogja állapítani, hogy a felsorakoztatott biblikus érvek nem keresettek vagy erőltetettek, hanem valóban a Szentírás szellemét fejezik ki.

Az egyik, számomra talán legfontosabb kijelentése a Bibliának János apostol levelében olvasható: „Aki magáénak mondhatja a Fiút, annak van élete, aki nem mondhatja magáénak, annak nincs élete” (1 Ján 5,12). A Jézus Krisztusba vetett hit a legnagyobb igazság, amivel valaha is találkoztam az életben. Ha valaki figyelemmel és jóakarattal olvassa a Bibliát, az hamarosan azt és észreveszi, mennyire mély és sokatmondó igazságokat olvashat benne Istenről és önmagáról.

Cliff Richard popénekes

Nem hinnék a Bibliának, ha szavai nem igazolódának be oly egyértelműen az életem során. Ez vezetett el arra a meggyőződésre, hogy a Bibliának igaza van. Az élet sokféle kérdésére keresünk választ. Például arra, mi lesz, ha egyszer meghalunk. János evangéliuma felel erre: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszerűen Fiát adta oda, hogy mindaz, akik hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

André Agassi tenisz-világbajnok

Olvassuk el két év alatt az egész Szentírást!

A II. Vatikáni Zsinat liturgikus konstitúciójában olvassuk: „Hogy Isten Igéjének asztalánál mentől táplálóbb eledel készüljön a hívek számára, a Biblia kincsestárát bővebben kell kitárni, úgy, hogy meghatározott számú év leforgása alatt a Szentírásnak jelentős és fontos része fölolvasásra kerüljön a nép számára” (51).

Ez a szöveg az egész Szentírásról szól, nemcsak az Újszövetségről. Az Újszövetséget mindenki jobban ismeri, míg az Ószövetség sokak számára „hét pecséttel lezárt könyv”. Sokan azt sem tudják, hogyan kezdjék el olvasni, s az első fejezetek vagy könyvek után belefáradnak.

Az Isteni kinyilatkoztatásról szóló zsinati konstitúció elsősorban a papokat buzdítja a Szentírás gyakori olvasására és tanulmányozására, de ugyanezt ajánlja minden hívőnek is. A Szentírás minden igehirdetésnek és a vallásos életnek is alapja. A Szentírásban a Mennyei Atya nagy gyengédséggel jön gyermekei elé, hogy társalogjon velük. Az Isten Szava az egyház fenntartó ereje, a hívek számára erő a hitben, lelki életük tápláléka, tiszta és megmaradó forrása. Ezért nem múljon el nap, hogy ne olvassunk valamit a Szentírásból. Aki ugyanis nem ismeri a Szentírást – mondja Szent Jeromos –, nem ismeri Krisztust sem.

Ebben a rendszeres, napi olvasásban szeretne segítséget nyújtani ez a módszer (ld. a következő oldalakon). Abban segít, hogy az egész Szentírást, az Ó- és Újszövetséget elolvassuk. Ennek a beosztásnak a segítségével alig 1-2 fejezetet olvasunk csak naponta, és így két év alatt a Szentírás minden könyve sorra kerül. (A zsoltárokból befejezésképpen olvassunk el mindig néhány verset.) Ez a beosztás figyelembe veszi az egyházi évet, továbbá kapcsolatot keres az Ó- és Újszövetség könyvei között. Nem unalmas és fárasztó, mert az Ó- és Újszövetség könyvei váltakozva kerülnek olvasásra. Ezáltal jobban megértjük az ószövetségi könyveket is.

A Szentírás olvasását mindig imádság kíséresse, hogy ez valóban beszélgetés legyen Istennel: Vele beszélünk, amikor imádkozunk, Őt hallgatjuk, amikor a Szentírást olvassuk.

Segítsen bennünket ez a beosztás abban, hogy valóban jobban megismerjük Krisztust és az Ő erejét a Szentíráson keresztül, és a kinyilatkoztatás kincsestárából minél többet meríthessünk.

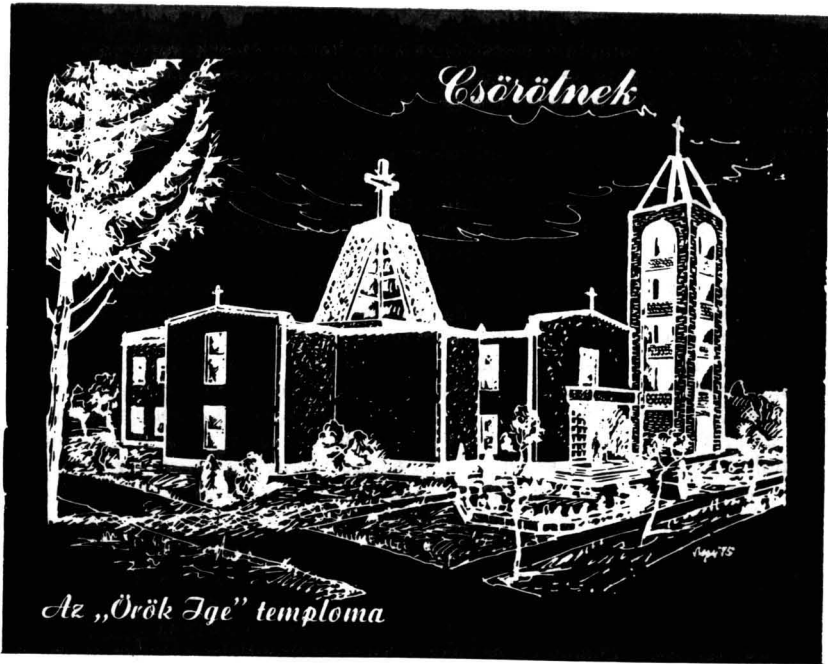
Gyürki László

NAPTÁR I.	vasárnap	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat
Advent 1.hete	1 Sám 1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13
Advent 2. hete	14	15	16	17	18	19	20
Advent 3. hete	21-22	23-24	25	26-27	28-29	30-31	2 Sám 1-2
Advent 4. hete	3	4-5	6-7	8-9	10-11	12	13
Szentcsalád vas.	14	15	16-17	18	19	20-21	22
Vízkereszt vas.	23	24	Mik 1-3	4-5	6-7	Mt 1-2	3-4
Évközi 1. hét	5	6	7	8	9	10	11
Évközi 2. hét	12	13	14	15	16-17	18	19-20
Évközi 3. hét	21	22	23	24	25	26	27-28
Évközi 4. hét	Ter 1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13
Évközi 5. hét	14-15	16-17	18	19	20-21	22-23	24
Évközi 6. hét	25	26	27	28-29	30	31	32-33
Évközi 7. hét	34-35	36	37-38	39	40	41	42
Évközi 8. hét	43	44	45	46	47-48	49	50
Nagyböjt 1. hete	Kiv 1-2	3	4-5	6-7	8	9	10-11
Nagyböjt 2. hete	12	13-14	15	16-17	18-19	20-21	22
Nagyböjt 3. hete	23-24	25	26-27	28	29	30-31	32-33
Nagyböjt 4. hete	34	35	36-37	38-39	40	Jn 1	2-3
Nagyböjt 5. hete	4	5	6	7	8	9	10
Nagyböjt 6. hete	11	12	13-14	15-16	17-18	19	20
Húsvét 1. hete	21	1 Ján 1-2	3-5	2-3 Ján	Óz 1-3	4-7	8-10
Húsvét 2. hete	11-14	Róm 1	2-3	4-5	6-7	8	9-10
Húsvét 3. hete	11	12-14	15-16	Józs 1-2	3-4	5-6	7-8
Húsvét 4. hete	9	10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20
Húsvét 5. hete	21	22-23	24	Jo 1	2-3	Csel 1	2
Húsvét 6. hete	3-4	5-6	7	8	9	10	11-12

(C) Gyürki L.	vasárnap	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat
Húsvét 7. hete	Csel 13	14-15	16	17	18-19	20	21
Pünkösd hete	22	23-24	25-26	27	28	Fil 1-2	3-4
Szenthár. hete	Lev 1-3	4-5	6-7	8	9-10	11-12	13
Évközi 12. hét	14	15	16	17-18	19-20	21-22	23
Évközi 13. hét	24-25	26	27	Zsid 1-3	4-6	7-8	9-10
Évközi 14. hét	11	12-13	1 Kir 1	2	3	4-5	6
Évközi 15. hét	7	8	9	10	11	12	13
Évközi 16. hét	14	15	16-17	18	19	20	21
Évközi 17. hét	22	2 Kir 1-2	3	4	5	6-7	8
Évközi 18. hét	9	10	11-12	13-14	15-16	17	18
Évközi 19. hét	19	20-21	22	23	24	25	Abd
Évközi 20. hét	Siralm 1	2	3	4-5	Jób 1-2	3-5	6-8
Évközi 21. hét	9-10	11-13	14-16	17-19	20-21	22-24	25-28
Évközi 22. hét	29-30	31	32-33	34-35	36-37	38-39	40-42
Évközi 23. hét	Péld 1-3	4-6	7-9	10-11	12-13	14-15	16-17
Évközi 24. hét	Préd 1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	Náh 1-3
Évközi 25. hét	Ezdr 1-2	3-4	5-6	7	8-9	10	Agg
Évközi 26. hét	Neh 1-2	3-4	5-6	7	8	9	10-11
Évközi 27. hét	12	13	Zak 1-3	4-6	7-8	9-11	12-14
Évközi 28. hét	Bölcs 1-2	3-5	6-7	8-9	10-11	12-13	14
Évközi 29. hét	15-16	17-18	19	Ez 1-2	3-4	5-6	7
Évközi 30. hét	8-9	10-11	12-13	14-15	16	17	18-19
Évközi 31. hét	20	21-22	23	24	25-26	27	28-29
Évközi 32. hét	30-31	32	33	34-35	36	37	38-39
Évközi 33. hét	40	41-42	43	44	45	46-47	48
Évközi 34. hét	Mal 1-2	3-4	1 Tim 1-3	4-6	Szof	Hab	2 Tim

NAPTÁR II.	vasárnap	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat
Advent 1.hete	Iz 1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-12	13-14
Advent 2. hete	15-18	19-21	22-23	24-25	26-27	28-29	30-31
Advent 3. hete	32-33	34-35	36	37	38-39	40	41-42
Advent 4. hete	43-44	45-47	48-49	50-51	52-53	54-55	56-57
Szentcsalád vas.	58-59	60-61	62-63	64-65	66	Rút 1-2	3-4
Vízkereszt vas.	Lk 1	2	3	4	5	6	7
Évközi 1. hét	8	9	10	11	12	13-14	15-16
Évközi 2. hét	17-18	19	20	21	22	23	24
Évközi 3. hét	1 Kor 1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14
Évközi 4. hét	15	16	2 Kor 1-3	4-6	7-9	10-11	12-13
Évközi 5. hét	Jón	Gal 1-2	3-4	5-6	Tit 1-3	1 Tim 1-3	4-6
Évközi 6. hét	Judit 1-3	4-5	6-7	8-9	10-12	13-14	15-16
Évközi 7. hét	Péld 18	20-21	22-23	24-25	26-27	28-29	30-31
Évközi 8. hét	Eszt 1	2-3	4	5-6	7-8	9	10
Nagyböjt 1. hete	Jer 1-2	3	4	5	6	7	8
Nagyböjt 2. hete	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22
Nagyböjt 3. hete	23	24-25	26	27-28	29	30	31
Nagyböjt 4. hete	32	33	34-35	36	37	38-39	40-41
Nagyböjt 5. hete	42-43	44-45	46-47	48	49	50	51
Nagyböjt 6. hete	52	Mk 1	2-3	4	5	6	7-8
Húsvét 1. hete	9	10	11	12	13	14	15
Húsvét 2. hete	16	1 Pét 1	2-3	4-5	Kol 1-2	3-4	Filem
Húsvét 3. hete	Tób 1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14
Húsvét 4. hete	ÉN 1-3	4-5	6-7	Ef 1-2	3-4	5-6	MTörv 1
Húsvét 5. hete	2	3	4	5-6	7-8	9	10-11
Húsvét 6. hete	12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24

(C) Gyürki L.	vasárnap	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat
Húsvét 7. hete	MTörv 25-26	27	28	29-30	31	32	33-34
Pünkösd hete	2 Tim 1-2	3-4	Bír 1	2-3	4-5	6	7
Szenthár. hete	8	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19
Évközi 12. hét	20	21	Szám 1	2	3	4	5-6
Évközi 13. hét	7	8-9	10	11-12	13-14	15	16
Évközi 14. hét	17-18	19-20	21	22	23	24-25	26
Évközi 15. hét	27-28	29-30	31	32	33-34	35-36	1 Krón 1
Évközi 16. hét	2-3	4-5	6	7-8	9	10-11	12
Évközi 17. hét	13-14	15-16	17-18	19-20	21	22-23	24-25
Évközi 18. hét	26	27-28	29	2 Krón 1-3	4-5	6	7-8
Évközi 19. hét	9	10-11	12-13	14-15	16-17	18	19
Évközi 20. hét	20	21-22	23-24	25-26	27-28	29	30-31
Évközi 21. hét	32	33	34	35	36	1 Makk 1	2
Évközi 22. hét	3	4	5	6	7	8	9
Évközi 23. hét	10	11	12	13	14	15	16
Évközi 24. hét	Bár 1-2	3	4-5	6	Sír 1	2-3	4-5
Évközi 25. hét	6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-19
Évközi 26. hét	20-21	22-23	24	25	26-27	28-29	30-31
Évközi 27. hét	32-33	34-35	36-37	38	39	40-41	42-43
Évközi 28. hét	44-45	46-47	48-49	50-51	2 Makk 1	2	3
Évközi 29. hét	4	5-6	7	8	9	10	11
Évközi 30. hét	12	13	14	15	Dán 1	2	3
Évközi 31. hét	4	5	6	7	8	9	10
Évközi 32. hét	11-12	13	14	Jel 1	2-3	4-5	6-7
Évközi 33. hét	8-9	10-11	12-13	14-16	17-18	19-20	21-22
Évközi 34. hét	Ám 1-3	4-6	7-9	Jak 1-2	3-6	Júd	2 Pét

A templom intenzív és évek során tartó meditációból formálódott. Úgy mondhatnók: „köbe öntött elmélkedés”. Mivel a templom forrása meditáció, az objektum maga is felöltötte és viseli a meditáció jellegét.

A Templom – ösidők óta – az ókori Közel-Kelet ősi kultúráiból feltárt település-szerkezetek tanúsítják középpont volt: a település centruma és az élet fókusza. Az Örök Ige csörötneki temploma is Középpont: kozmikus centrum és egzisztenciális fókuszpont.

A Rába folyó mentén szaladó úttól alig száz méternyire zöld rét közepén, mezőktől ölelten áll. A túloldalon már emelkednek az Alpok végső hírnökeiként idáig nyúló dombok – és ég felé emelik a tekintetet; a tekintetet, amely évente egyszer, általában épp Emmánuel napján (márc. 26.) a havas csúcsonkig lát a kitisztult légen át. A magasság üzenetét súgják a dombokra kapaszkodó erdők lombjai, a végtelen magasság felé mutatnak föl a hófehér hegyek. A Rába folyó időnként medret átlépő árja pedig mélységről beszél zúgó hangjain. Középpont tehát ahol a templom áll: kozmikus centrum. Mélység és Magasság találkozó helye. Folyóék, áradó vizek – hegyek, havas csúcsonk. Zöldelő rét, virágos füvek – és a kéklő, a napfényes vagy csillagos ég.

Az Ige templomai

A Kert – A templom lépcsőjéhez apró kerten át érkezünk. A kert – az Isten-barátság ősi jelképeként – az Éden reminiszenciáit idézi fel. A föld sarából jöven az Isten-jelenlét tiszta kövére – a templomba, mint mennyei Jeruzsálemba – 'kerten' át lép az ember. A kert csendre int, mert az Úr szellőnél halkabban beszél barátaival.

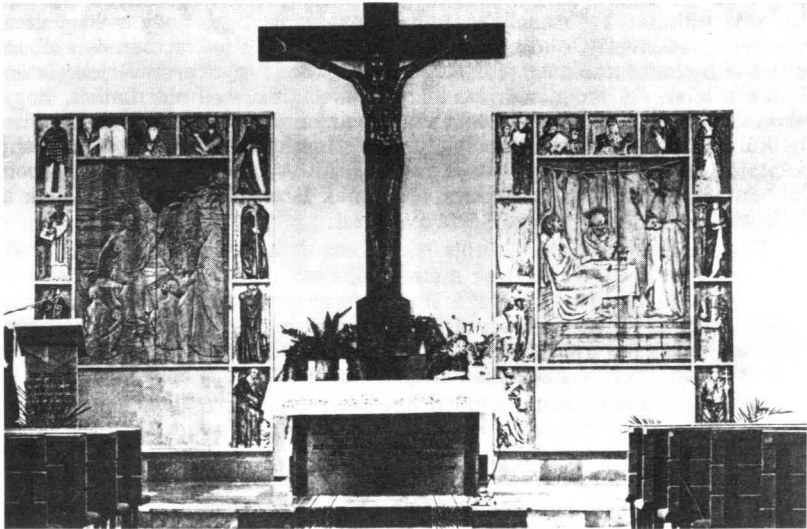
A Kapu – Megállni kényszerít. Mielőtt átléphetnénk a küszöböt, mérlegre teszi az emberszívet. Mély fényei vagy izzón parázsló tüze, mit a fénylő bronzablák árasztanak, meghökkentenek: „Vesd le sarud! Szent a hely, hova a következő lépéssel érkezel”.

A Kapu Krisztus szimbóluma, és a templomé. Mint csatos imakönyv fedele, ez is rézveretű. Bronzablák sorolják az érkezőnek a Szentírás 72 könyvének nevét. Szent Írások – e könyvek oly finom lehetetlennel, olyan mély szeretettel rajzolt betűi sugallják – jóságról tesznek tanúbizonyságot. Olyan jóságról, amely jóság abban áll, hogy Isten úgy szeretett minket, úgy is szeretett: hogy szólt hozzánk. A templom bemutatkozik itt. Megmondja nevét: az Ige Szentélye. Azt a jóságot hirdeti, amelyben Isten úgy határozott, hogy velünk mint barátaival beszél. A kapu az Ige Szentélyébe vezet, az Örök Ige otthonát őrzi. Az Ige otthona a Szent Könyvek is, ezek is 'templomok'. Templomunk pedig ily módon a Biblia 'képmása' lehet.

Az Ambó és az Oltár – Az *Ambó* a széttekert tekercs – az *Ószövetséget* jeleníti meg. Az *Oltár* a kinyitott evangéliumos könyv - az *Újszövetség* jelképe. A templom szent cselekményei, a liturgia a Szentírásan nyugszik, abból forrászik. A Szent Írásokban kinyilatkoztatott isteni szeretet bátorít meg-szólítani az Atyát, imádni őt, és kérni a Fiútól a Szentlélek ajándékait. Mind az ambón, mind az oltáron a kinyilatkoztatásra utaló idézetek állnak. Az ambón Ámosz prófétától: „*Igen, jönnek napok – mondja az Úr, az Isten –, amikor éhséget bocsátok a földre: éhséget, de nem kenyérré, szomjúságot, de nem vízre, hanem az Úr szavának hallgatására* (8,11). Az Úr Szavára, az igazságra éhező és szomjazó nép gyülekezik össze itt, hogy tápláléka legyen az Isten ajkáról való Ige, és örömének, és életének, vigaszának és reményeinek forrása legyen. Az oltár-könyv lapjain Jézus utolsó vacsorai szavai állnak Szent János evangéliumából: „*Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátainnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek*” (15,15). Az oltár az Eucharisztia titkát hordozza magán: arra hivatott, hogy Jézus jelen legyen. Jézus itt megosztja isteni életét barátaival. Önnön életével jár körül és övét önmagával vendégeli meg. De ehhez barátok között kell, legyen. Nem lehetnek idegenek az oltár körül. Isten barátaí veszik körül Jézus asztalát, ahonnet ők Jézus Testét veszik. Nem idegenek ők, nem jövevények, nem szolganép. Az Ige ruhájában állnak itt. Az Atya titkait ismerik. Isten tudói ők. Az Ige a mennyegzőre meghívó üzenet: „*Jöjjetek az ünnepre!*” És az Ige a méltóvá tevő mennyegzős köntös is. Az ambótól, az Ige asztalától lépünk az oltár elé. Azért lehet az ember hivatalos a mennyegzőre, mert

hívta őt az isteni Ige és beavatta Isten rejtelseibe. A kinyilatkoztatásban részesültség az Eucharishtiában való részvétel alapja.

Az Oltárkép – Feladata elsődlegesen megfogalmazni a templom alap gondolatát: 'Isten szól hozzánk'. Úgy szerette Isten a világot, hogy szólt hozzá. Úgy is szerette: a szó szeretetével, a megszólítás melegével. Isten hozzánk való szólását az oltárkép hármastablóban, mintegy Isten Szavának hármastablóját ábrázolva állítja szemünk elé. Az ábrázolt látvány mögött láthatatlanul, de odaértve számos 'kép' sorakozik. Az egyes táblórészletek bemutatásánál erre is kitérek.

A középső tábló a kereszt. A kereszt ebben a templomban nem azt az általánosan használt teológiai szempontot akarja megfogalmazni és láttatni, amit az 'áldozat' szó fejez ki, hanem másik teológiai pontot emel ki: a kereszt tanító beszéd. A kereszt Krisztus katedrálja, amelyől elhangzik az Ige. Ő maga, a keresztre feszített Jézus: az Örök Ige. Onmagával tanít – úgy, ahogy az Atya odaadja Egyetlenét – Isten a Szeretet: ez a kereszt evangéliuma. A kereszt szava az az esemény, hogy Isten odaadta értünk egyszülött Fiát. Isten igaz szava a kereszt, a legígéretesebb beszéd, a leghatalmasabb, mely Isten ajkán fakad; a végleges Igen, mely minden ígéretet beteljesít.

A baloldali tábló a Hegyi Beszéd, Szent Máté evangéliumának 1–7. fejezetét ábrázoló jelenet. Fából faragott féldombormű. Isten

Az Ige templomai

szavak módján is beszél. Emberi szóvá is formálja szeretetét, és így is őt magát megismerni tanít. Emberi szóvá formálja a kimondhatatlan Igét megszentelt ajkakon – próféták hirdetik: a világba lép, a világhosság megjelenik – sokszor és sokféleképp. És e végső korszakban, az idők teljességében a testté lett Ige – Jézus, a Mester maga tanít, és a köré seregülő sokaság szegények és sírók – évezredek üldözöttjei hallják: 'Boldogok ...' Boldogok, akik éheznek az igazságot, boldogok, akik étkeznek az Igét.

A jobb oldali tábló az Emmauszi jelenet Szent Lukács evangéliumából (24,13-35). Az ismeretlen Útitárs megnyitja a reacsodálkozó szívét. Mikor átvért keze megtöri a kenyeret, megismerik. A megismerés pillanatát ábrázolja a kép. Így is szól. Úgy, hogy a kegyelem megérinti a szívet. Gondja van arra, hogy a 'kívül', a tettben és szóban adott kinyilatkoztatás: szeretet a szívben, 'bent' gyökeret verjen. Isten Léleke a lélek élő lapjaira írja a törvényeket. Jézus elküldi Lelkét, hogy elvezesse az igazság megértésére tanítványait. A Szentlélek működése nélkül az Útitársat vak szemek nem érthetik, és béna láb őt követni képtelen, néma ajak nem tudja megvallani. A Lélek a szív bensejében lobbant tüzet, miközben odakint történnek Isten nagy tettei. A Lélek a lelkeket megszenteli: az Ige hárfájává teszi.

Kegyelmek rejtelmébe öltözött isteni beszéd, mely hangzik parttalan az idők végéig, mely eljut a szívek mélyéig. Mélyen, csendesén hangzik feltart-hatatlanul. A kegyelem módján szól a Lélek igéje. A Lélek harmata nem tér vissza eredménytelen. Ez teszi termést termővé a szó-igét és a tettek szavát. A Lélek fuvallata nyomán mennyi megismerés fakad, és mennyi öröm – mennyi kinyilatkoztatás a lelkek mélyein: a kegyelem ajándékai.

- Az Úr szava e három képben úgy néz reánk, hármas módon, mint
 - tettekben megszólaló beszéd – az Atya igéje;
 - szavakban szóló szavak – a Fiú igéje;
 - kegyelemként beszélő kinyilatkoztatás – a Lélek igéje.

A táblók kereteit próféták és evangélisták, egyházatyák és Isten népének szentjei képezik.

A kinyilatkoztatott szó, hogy megszülessék és maradandó legyen, az Ige, eszközöket választ magának, szolgálakat, hogy bejárja általuk a választott nép történelmének évszázadait, hírnököket, hogy az I. század Mediterrán medencéjének országain túl a föld határáig jusson el. A mélység-dimenzió elve alapján az Ószövetség 45 könyvének összes szent szerzőjét képviseli a négy nagy próféta, Izaiás, Jeremiás, Ezekiel és Dániel alakja a bal oldali tábló belső keretként. A jobb oldali belső keret pedig a négy evangélista, Szent Máté, Szent Márk, Szent Lukács és Szent János alakja. Ők az Újszövetség 27 kánoni könyvének szent szerzőit vezetik eléink. – Az Ige eszközei ők, az Ige szolgálói. Bennük konszekrálódott ember-ajak szava, ember-kéz betűt rová mozdulata az Örök Ige jelenlétévé.

A kinyilatkoztatott Ige edénye pedig az Egyház. Az Egyház tanító hivatását jeleníti meg a külső kereteken, baloldalt a négy keleti egyházatya:

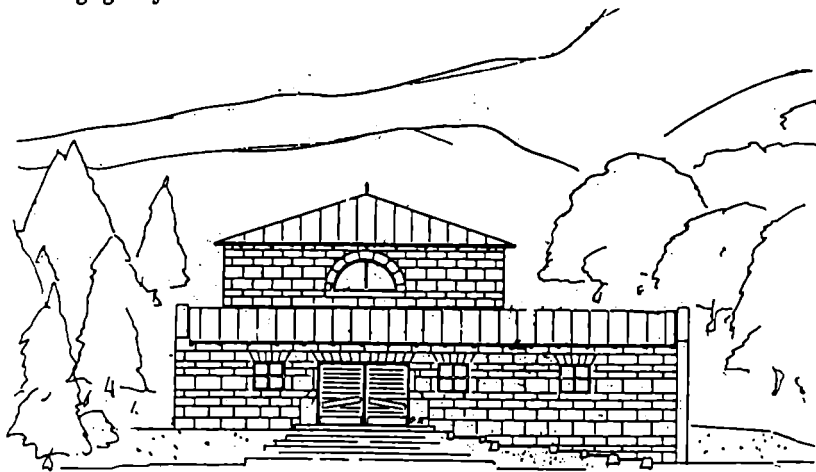
Szent Atanáz, Naziánzi Szent Gergely, Nagy Szent Vazul, Aranszájú Szent János; illetve jobboldalt a négy nyugati egyházatya: Szent Ambrus, Szent Jeromos, Szent Agoston és Nagy Szent Gergely alakja. Mindazokat képviselik ők, akik az Ige szolgálóiként a Világosság hordóói a világban.

Az alsó – még üresen álló mezők – a II. Vatikáni Zsinatnak az Isteni kinyilatkoztatásról írt szavait fogják tartalmazni: „*Jóságában és bölcsességében az Isten úgy határozott, hogy kinyilatkoztatja önmagát, és tudunkra adja akaratának szent titkát, melynek alapján Jézus Krisztus, a megtestesült Ige által a Szentlélekben az Atyához járulnak az emberek, és az isteni természetben részesülnek. Ebben a kinyilatkoztatásban a láthatatlan Isten lángoló szeretetének gazdagságából mint barátaihoz szól az emberekhez, társalog velük, hogy őket meghívja és befogadja a saját közösségébe.* (Dei verbum 2). Ez a mondat volt a templomot megszüülő meditáció kiindulópontja. Ebből a mondatból virágzott ki az Örök Ige temploma. Annak a jóságnak hirdetésére és ünneplésére készült, amely jóságában Isten úgy határozott, hogy kinyilatkoztatja magát.

Takács Gyula

Szöd-Csörög új temploma

A váci egyházmegyében Szöd-Csörög egyházközsége épít új templomot Szent Jeromos és Szent Kristóf tiszteletére. Szent Jeromos emlékét és tiszteletét szeretnénk ápolni ebben a templomban, elsősorban a Biblia iránti tisztelete, szeretete miatt, és mert aránylag oly kevés templom van az ő égi gondjaira bízva.

A templomot szeretnénk 2-3 éven belül befejezni. Elsősorban anyagi gondjaink vannak [csekkszámunk: MNB 217-98577 OTP 768-011769-4, Sződ-Csörög RK Egyházközség Alapítvány 2134 Sződ Dózsa Gy. u. 189].

A kápolna telkén – a téli hónapok kivételével – minden hó utolsó vasárnapján szentmisét mondunk. Szent Jeromos ünnepét követően, okt. 10-én szombaton du. 2-től búcsúi összejövetel lesz a telken. Énektanulás, elmélkedés, majd du. 4-kor a Megyéspüspök úr szentmisét mond. A búcsúra főleg a fiatalokat várjuk, de minden hívőt szeretettel látunk!

Gedeon József

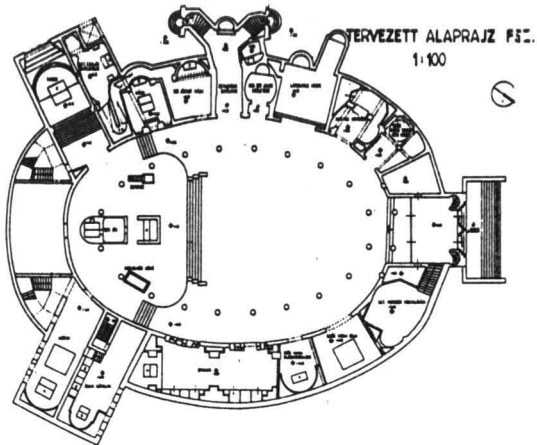
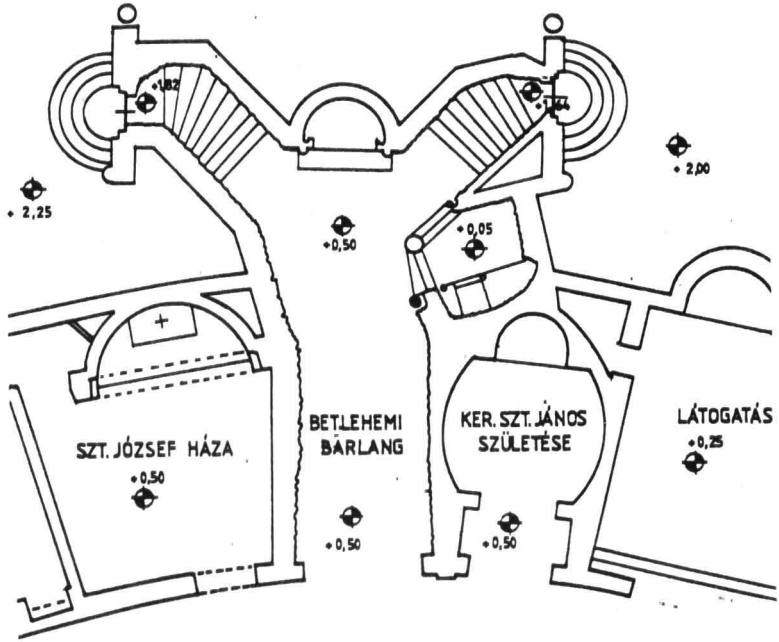
Magyar Szentföld renkostrukciós terve

A Szent Jeromos Bibliatársulat megbízásából elkészítettem a Magyar Szentföld Templom két kápolnájának (Betlehemi Barlang, Keresztelő János kápolnája) rekonstrukcióját és az ehhez szükséges eredeti tervdokumentációt.

- Helyszín: Budapest II. ker. Heinrich István u. 3-5. sz.
- Jelenlegi használó: Budapest Főváros Levéltára
- Az építés leírása: Jelenleg a két kápolna helyét férfi és női mosdók foglalják el. Az eredeti állapot visszaállításához nagy mennyiségű bontási munkát kell végezni (szerelvények, födém, falak, alapok bontása). Ezután kell az új szerkezetet a meglévő épületrészekkel összeépítve kivitelezni.
- Az eddig elkészült tervezési munkák: Elkészült az épület teljes geodéziai és részletes belső felmérése, majd ennek feldolgozása. Megtörtént az összehasonlítás az eredeti Molnár Farkas tervek és a felmérési rajz között. Kiderült, hogy más alaprajz szerint épült meg a templom, mint a meglévő tervek.
- A tervezés: A teljes templom alaprajzi terveit a meglévő tervek részleteinek felhasználásával készítettem el a szükséges változtatásokkal úgy, hogy a jelenlegi állapotban elhelyezhető legyen.
- A kápolnák rekonstrukciója: A tervezés során felhasználtam az eredeti szentföld Betlehemi Barlang fotóit, a Molnár Farkas terveket és felméréseit, valamint a templom építésének archív fotóit. Ezek segítettek a belső tér kiképzésében és részletek formáinak és anyagainak meghatározásához.
- Költségek: Összes ár: 5.502.151.- Ft
+ 25% ÁFA: 1.375.538.- Ft
Vállalási ár: 6.900.000.- Ft
- Az építkezés ideje: 1994. március-július.

Fáy Dániel

Az Ige templomai

Az Ige templomai

Az Ige temploma Miskolcon

1992. szeptember 27-én, a Szentírás vasárnapján, du. 4 órakor szentelik fel az Ige templomát az avasi lakótelepen a négy evangélista oltalma alatt. A talán szokatlan titulus az ökumené vágyából fakadt. Azt szerettük volna, hogy a református, evangélikus, görög és római katolikus egyházak hívei az új lakótelepen egy közös helyen dicsőítsék az Urat. Ezért kerestünk egy olyan címet a templomnak, amelyet minden keresztény fontosnak és közös alapnak tart. Sajnos, protestáns testvéreink anyagi nehézségekre hivatkozva visszaléptek a közös építkezéstől, így az eredeti szándék nem valósulhatott meg. Az Ige templomának hívei azonban továbbra is fontosnak tartják, hogy a hitünk alapjául szolgáló kinyilatkoztatásban egyre jobban elmélyüljenek.

A hittanos gyerekekkel, akik a hívek 2/3 részét teszik ki, vasárnaponként a felolvasott szentírási szövegekből közösen választunk ki egy-egy konkrét feladatot, amely által életre válthatjuk az Isten Igéjét. – Az Ige iránti elkötelezettség vezette az egyházközséget abban is, hogy az elmúlt évben a Bibliatársulattól rendelt 2,000 db. Újszövetségi szentírást részben ajándékként, részben féláron (35.- Ft) adtunk oda a Biblia iránt érdeklődő ifjúságnak.

A templom a jövőben otthona szeretne lenni az Igére váró népnek, és különleges feladatának tekinti majd a Szentírás terjesztését és tanításának egyre léletszerűbben való kifejtését. Segítsen minket ebben Szent Máté, Márk, Lukács és János evangélisták közbenjárása. Az Úr pedig adja meg ígérete szerint, hogy az Ige hallgatása és tettekre váltása legyen a szilárd alapja Isten új avasi egyháznak.

Mándy Zoltán

1992 – A Biblia éve

Az idei év nemcsak Amerika számára fontos esztendő (Amerika felfedezésének évfordulója), hanem Európa számára is. A térség országai jó úton haladnak az egységes Európa felé. A fejlett nyugati országok hamarosan szoros gazdasági és politikai szövetségre lépnek egymással, a keleti országok pedig igyekeznek felzárkózni hozzájuk a demokrácia, a piacgazdaság megvalósítása által. Új Európa körvonalai rajzolódnak ki: történelmi időket élünk.

Az 1992-es év vallási szempontból is különleges esztendő, mindenkélt Németországban és Ausztriában, ahol a Keresztény Egyházak Munkaközössége első ízben rendezte meg a „Biblia éve”-t. (Hasonló, bár sokkal kisebb méretű rendezvénysorozatra sor került már 1987-ben Skóciában, 1988-ban pedig Norvégiában.)

Ez a kezdeményezés nagyon jelentős: Európa újra visszatér szellemi gyökereihez. Vissza a forráshoz, amelyből született, amelynek köszönheti kultúráját és civilizációját – vissza a Bibliához.

A Biblia éve Németországban

1992 január 26-án Németország valamennyi egyháza Szentfrásvasárnapot tartott. A központi, ökumenikus istentiszteletet a televízió is közvetítette Stuttgartból, a „Biblia városából”, ahogyan az egyik riporter a várost nevezte.

A Biblia évét hivatalosan aznap délután az újjáépített Kongresszusi Központban nyitották meg. A központ díszterme 1800 férőhelyes, de így is közel 1200 érdeklődőnek a falakon kívül kellett maradnia. A résztvevők számára a megnyitó ünnepség egyben az ökumené ünnepe is volt. Az együvértartozás örömteli élménye járt át mindenkit: – A Biblia összeköt bennünket! Ha ebből valami az egyes közösségekre is kisugárzik, igen nagy lépés lesz előre! - Az ünnep programján zene, kabaré, táncszínház és talk-show is szerepelt. A rendezés természetesen profi színvonalú volt. Az egyik újságíró később meg is jegyezte: „Sohase képzeltem volna el ezt az egyházzól. Úgy látszik, az egyház pozitív meglepetéseket is tartogat még a világ számára.

A Biblia évének sikere azonban elsősorban a helyi közösségekben mutatkozik meg. A rendezők azt szeretnék elérni, hogy a Szentfrás iránt

komolyan érdeklődő emberek felfedezzék a szentírásvolasás eddig ismeretlen mélységeit. Mert még sokan vannak, akik egyénileg nem találkoznak Isten szavával, csak a szentmiséken, istentiszteleteken. Mások viszont érdeklődéssel forgatják a Biblia könyveit, de nem eléggé figyelnek az egyház szándékára, az isteni megbízás alapján kifejtett értelmezésre.

A Biblia évének másik célja bátorítani a keresztény egyházakat, hogy merjenek a Szentírásról közösen beszélni, és így újra felfedezzék, mennyire közös kincse ez hitünknek. A közös olvasás és megértés nem kényelmes séta, sokkal inkább fáradságos expedíció, ahol a vállalkozás sikere attól függ, hogy mennyire segítik egymást a különböző képességű résztvevők. A közös erőfeszítés annak felismerésére vezet, hogy csak kevés az, ami elválaszt egymástól, annál több viszont, ami összeköt bennünket.

A Biblia évének missziós küldetése is van. Hívja azokat is, akik még nem ismerik a Szentírást. Hív és bátorít mindenkit, hogy ismerje meg a reménységet, amelyet Isten az ő Szaván keresztül kimondott az emberiségnek. Fogyasztói társadalomban élünk, ahol egy-egy termék sikere attól függ, milyen módon hirdetik és ajánlják. Ilyen helyzetben csupán a hagyományos igehirdetés eszközeivel élni egyben azt is jelenti, hogy a Biblia üzenete a társadalomnak csak egy kis töredékéhez jut el. Szükség van arra is, hogy éljünk a korunk adta lehetőségekkel, így pl. a hírközlő eszközök által (médiák) is szóljunk azokról az igazságokról, amelyeket a Szentírás a mai ember kérdéseire válaszként felkínál.

A Biblia évének gazdag ajánlatából hadd említsünk meg néhány érdekes programot. Tavasztól nyár közepéig ún. *Bibliavonat* járta az országot. A nagyvárosok állomásain túl megállt kisebb településeken is, mindenütt, ahová csak meghívták a helybéli közösségek. Az egyik kocsiban kiállítást rendeztek be, mely a beduin sátrtól kezdve Gutenberg nyomdáján keresztül a kompjúter-bibliáig igen sok érdekességet hozott a helyszínre, hogy szemléltesse a többezeréves fejlődést Isten Szavának közvetítésében. Az Ószövetség történeteit hosszú évszázadokon át szájhagyomány őrizte és adta tovább az utókornak: a beduin sátor erre a korra emlékeztet. A fejlődés mai szintjét pedig a kompjúter-biblia szemlélteti, amelyen pl. a másodperc töredéke alatt megtalálható egy keresett bibliai rész, mintegy száz nyelven, az eredeti szövegeket is beleértve.

Ez a kiállítás szeptembertől a *Bibliahajóra* került át, amely a Bódeni tavon, a Rajnán és az Elbán közlekedik, és programjában koncertek, előadások, neves személyiségekkel ankétok is szerepelnek.

A fiatalabbak számára pop-oratóriumok bemutatói, pantomim színelőadások, bibliai versenyek (kvíz), az U2 együttes és Cliff Richard koncertjei, valamint különböző, országos méretű bibliai vetélkedők kínálnak gazdag választékot.

A Biblia évének záró ünnepségére 1993. január 31-én Drezdában kerül sor. [Bibel und Kirche, Bibel heute]

* * *

Szentírásvasárnap (-hét, -hónap) Európában

A Katolikus Bibliaszövetség kérdőveket küldött szét Európa országai-
ba, hogy fölmérje a biblikus apostolság helyzetét az egyes országokban. A
69 kérdőívből 29-et válaszoltak meg. A bibliatársulatok közül Ausztria,
Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Magyarország, Németország, Por-
tugália, Spanyolország és Svájc küldte el válaszait.

A beküldött válaszokból az derül ki, hogy Közép-Európa országaiban a
Szentírásvasárnap, de főként a Szentírás-hetek rendezése már régóta is-
mert és működő gyakorlat, elsősorban a német nyelvterületen. Ezekben
az országokban a protestáns egyházak jelenléte hatott ösztönzőleg a Bib-
lia ilyenfajta népszerűsítésére. A Szentírás-hetek szervezése csaknem
mindenütt ökumenikus kezdeményezés.

Dél-Európában ezzel szemben alig ismerik a Szentírásvasárnapot vagy
a Szentírás-hetet (örvendetes módon kivétel ez alól Portugália, ahol a
kapucínusok régóta tevékeny részt vállalnak a bibliaapostolságban, és
szorgalmazzák a bibliás tanulmányi hetek szervezését az egyes egyházköz-
ségekben.) A katolikus többségű országokban ugyanis gyanakvással fogad-
ják az ilyen rendezvényeket – itt csak a protestáns kisebbség rendez Szen-
tírásvasárnapot.

Vajon mi a magyarázata a déleurópai országokban az érdeklődés hiá-
nyának? A kérdővekre adott válaszokból részben feleletet kaphatunk er-
re a kérdésre is. Az indoklás természetesen országonként különböző. Az
egyik ok, hogy a déleurópai országokban elsősorban a bibliatudomány mű-
velésére fektetik a hangsúlyt, nem annyira a Biblia népszerűsítésére.

Egy másik ok a liturgikus mozgalom erőssége, mely itt elsősorban a
Szentírásra támaszkodik, és emellett nem látszik szükségesnek a biblia-
apostolság külön hangsúlyozása.

Végül az utolsó és talán a legfontosabb akadály az a felfogás, hogy az egyházi vezetők igyekeznek megőrizni a vasárnapok „Úr napja” jellegét, és nem szívesen szentelik a vasárnapokat más témának. Miért van szükség egyáltalán Szentírásvasárnapra – mondják –, mikor minden vasárnap középpontjában úgyszólván ott állnak a szentírási olvasmányok?

Mindezekből természetesen az is következik, hogy ezekben az országokban hiányoznak a gyakorlat szülte szervezők, a Szentírásvasárnapok ill. -hetek levezetéséhez szükséges képzett vezetők.

A helyzet azonban ezekben az országokban is kezd megváltozni. Olaszország felelős egyházi vezetői tudatában vannak annak, hogy a hitoktatásban szükség van a biblikus szempontok elmélyítésére. Határozatot hoztak, hogy az egyházmegyei hitoktatási központok mellett biblikus irodát is működtetnek.

A Szentírásvasárnapra vonatkozóan a déleurópai országokban sajátos intézkedés történt. Nem határozták meg egységesen ennek időpontját, hanem az egyes egyházközösségekre, bibliaapostolokra, papokra, hitoktatókra bízták azt, hogy mikor és hogyan ünneplik meg a Szentírást. Ettől azt remélik, hogy a különféle kezdeményezések között megszületnek majd azok is, amelyek a legmegfelelőbbek és a leghatékonyabbak lesznek.

Biztató jel, hogy a volt szocialista országokkal a kapcsolat ezen a téren is erősödik. A bibliaapostolság gondolata itt nagyon élénk visszhangra talál, és ezek az országok bizonyára hamarosan felzárkóznak azokhoz, ahol a Szentírás ünneplése már régi gyakorlat.

Ahol pedig a Szentírásvasárnap, Szentírás-hetek régóta részét képezik az egyház életének, ott ezekkel a rendezvényekkel manapság elsősorban a hit elmélyítését szeretnék elérni. A Szentírás-hetek hozzájárulnak ahhoz, hogy az emberek megkedveljék a bibliaolvasást, elmélyüljenek a Szentírás ismeretében, és így ezek az élmények új bibliakörök születéséhez vezessenek. Miközben a résztvevők a Szentírás szövegével foglalkoznak, elsajátítják azokat a módszereket, amelyek, miközben elősegítik a Biblia üzenetének személyes befogadását, élő krisztusi közösséget is teremtenek.

A másik cél talán még ennél is fontosabb, és szorosan kapcsolódik az előzőhöz: a rendezvények célja, hogy a Szentírás az emberek számára az élet könyve legyen. A kérdőívekre adott válaszokból kiderül, hogy a rendezők nem csupán a bibliatudományt vagy annak eredményeit igyekeznek népszerűsíteni, hanem elsősorban arra törekszenek, hogy a Szentírás az egyes emberek és közösségek életének középpontja legyen. Hogy ez meg-

valósuljon, szükség van a hit és a tapasztalatok kölcsönös, őszinte megosztására.

Az egyes országokban a megrendezés módja igen eltérő. Az előkészítést a biblikus lelkipásztorkodást irányító szervezetek végzik, és kisebb, sokszor ökumenikus közösségek segítségével valósítják meg. Vezérfonálként kis füzeteket jelentetnek meg, amelyek anyagot tartalmaznak az ünneplés menetéhez, előadásokhoz, foglalkozásokhoz. Közreadnak plakátokat, videó és hangkazettákat, filmeket, kvízzjátékokat, stb. is, amelyeket bárki eredménnyel felhasználhat. Egyes országokban biblikus vándorkiállítások is járnak az országot. Ilyen például „A Biblia jövője” c. kiállítás Ausztriában.

A rendezvények konkrét kerete igen eltérő: esti rendezvények, ünnepi összejövetelek, kiscsoportos elmélkedések, – és még számos más forma előfordul. Az egyházi évbe is sokféle módon illeszkednek ezek a gyakorlatok: a liturgikus szent idők több időpontja, így az Ádvent és a Nagyböjt időszaka a legkedveltebb a különböző országokban.

Szentírás-hónap Európában jelenleg seholsem létezik. Vannak azonban biblikus-lelkipásztori intézetek, amelyek hosszabb időtartamú rendezvények lebonyolítására is vállalkoznak (pl. Németországban a Biblia éve, ld. fentebb).

A rendezvények témáit nem általános szabályok határozzák meg, inkább a hívek gyakorlati kérdései (pl.: Hogyan érthetjük meg jobban a Szentírást?), vagy pedig olyan kérdések, amelyeket maga a Biblia vet fel; sok esetben pedig egyéb, aktuális nézőpontok, mint pl. a Biblia története, a Biblia ma, stb. Máskor a Szentírás bizonyos könyvét választják vezérfonálként, vagy egy adott témát a Szentírásból (bibliai lelkiség, próféataság, a Biblia és a nők, stb.).

Sok beszámoló hangsúlyozza, hogy ezek a rendezvények igen hasznosak és eredményesek. A helyi közösségek ösztönzést és bátorítást nyernek a központi rendezvényekbe való bekapcsolódás által, és a kezdeményezés eredményeképpen új bibliacsoportok jönnek létre. Természetesen nehézségekről is tanúskodnak a beszámolók: a fiatalok közömbösebbek, sok ember érdektelen a felvetett témák iránt.

Összegebben megállapítható, hogy Európában a Szentírásvasárnapok és -hetek megrendezése már bizonyos múltra tekint vissza és szép hagyományral rendelkezik. De igen sok tennivaló van még, különösen Dél- és Kelet-Európában. Mert a lelki megújulás olyan formáiról van szó, amely jelentős tényezője lehet Európa újjászületésének. [Bulletin Dei Verbum]

Összeállította: Rajkai István

A Magyar Püspöki Kar 1965. jan. 25-i
körlevelének mellékletei

Szentírásvasárnapjának szertartása

I. Előkészítés

1. Hetvened vasárnap a lelkipásztor a szószékről hirdesse ki, hogy a következő vasárnap a Szentírás ünnepélyes oltárraemelése lesz. A hirdető táblán is közölje a hívekkel. Röviden magyarázza meg ennek a célját, amellyről hatvanad vasárnap a püspökkari körlevéllel részletes tanítást fognak kapni a hívek.

2. Gondoskodni kell egy nagyobb alakú Szentírásról (pl. Tárkonyi!).

3. Fel kell díszíteni egyik mellékoltárt. Gyertyák égjenek a processzióra és virágokat helyezzenek el rajta. Szépen díszített könyvtartó párnát tegyenek az oltár közepére, melyre ráhelyezik a Szentírást. Könyvtartó állványt is lehet alkalmazni, ha szép, díszes terítővel takarjuk le.

II. A Szentírás oltárra helyezése

1. A lelkipásztor Szentírással a kezében a főajtó felől jön be, karinget, fehér stólát és pluviálét visel. Két ministráns égő gyertyákkal a kezükben közvetlenül a lelkipásztor mellett haladnak. Ajánlatos, hogy az egyházköziség képviselőtestületének vezetősége a lelkipásztor nyomában haladjon szintén égő gyertyákkal.

2. A megindulást a sekrestyés cseppetessel jelezze. A meginduláskor a következő énekeket lehet énekelni: Jöjj Szentlélek Úristen (Sz.V.U. 260), Uram hiszlek (Sz.V.U. 263) vagy pedig, ha a hívek tudják, a Magyar Ordinarium Credoját énekelhetik.

3. Az oltárhoz érve a könyvet ünnepélyesen ráteszi az oltáron lévő tartóra. A két ministráns acolythus szintén az oltárra teszik gyertyáikat. Utána letérdel és a mellékelt imát a Szentlélek Úristenhez elmondja. (Incenzálás nincs, mert a szentmisében úgyis van.) Az imádság elhangzása után a lelkipásztor a sekrestyébe vonul és megkezdődik a plébániai nagymise, mely alatt a püspökkari körlevél anyaga lesz a szentbeszéd anyaga.

III. A Szentírás-vasárnap programja és befejezése

1. A Szentírás az oltáron marad égő gyertyák között a délutáni vagy esti ájtatosságig.

2. Napközben a Szentírás oltáránál ajánlatos tartani szentírás-olvasást és magyarázatot, Szentlélekről imákat végezni, Jézus Szent Nevének litániáját imádkozni, elmélkedni stb.

3. Szentírás-vasárnap befejezésekor a lelkipásztor ismét fehér pluviáléban két ministránssal kimegy az oltárhoz és tiszteletteljes meghajlás után a Szentírást megycsokolja, kezébe veszi és rövid úton a sekrestyébe viszi két égő-gyertyás ministránssal.

Imádság a Szentlélek Istenhez (a Szentírás oltárra helyezése alkalmából)

Elevenítő Szentlélek Úristen! Te az Atyától és Fiútól származol és mi az Atyával és Fiúval együtt hittel és szeretettel imádunk és dicsőítünk. Dicsőítünk azért, mert nem hagyta bennünket némaságban, hanem „többféleképpen és különböző módon szóltál a próféták útján az atyákhoz és a végső korszakban pedig a Fiú által hozzánk” (Zsid 1,1). Hálásan köszönjük, hogy „Isten szent emberei által” írásba foglaltattad az Igét (2 Pét 1,21) és nekünk felbecsülhetetlen ajándékot adtál: a Szentírás könyveit.

Hisszük, hogy a Szentírás, a Szentagyományokkal együtt apostoli hitünk forrása. Róla mondja Szent Pál apostol, hogy „hasznos a tanításra, az intésre, a feddésre, az igazságban való oktatásra, hogy az Isten embere tökéletes és minden jócselekedetre kész legyen” (2 Tim 3,16). Jámbor őseink példájára szentnek tartjuk a Biblia könyveit, őrizni akarjuk, olvasni és szerintük élni. De azt is tudjuk, hogy a Szentírás őrzésére és magyarázására Anyaszentegyházunk tanítói hivatala illetékes a Krisztustól kapott parancs értelmében. És ennek a szent hivatalnak feje és legfőbb képviselője Szent Péter és az ő utódja a pápa (Mt 16,18; Jn 25,25; Lk 22,31k).

Igazságnak Lelke: Jőjj el, vezess minket minden igazságban (Jn 16,13) és segíts meg minden keresztényt, hogy egyek legyünk Krisztusban, miként azt ő nemcsak a Jó Pásztor példabeszédében, hanem utolsóvacsorai főpapi imájában oly bensőségesen kérte a mennyei Atyától (Jn 10,16.21).

Szentlélek Úristen! Te szent Pál apostol által azt izented, hogy „Isten szava eleven, átható és élesebb minden kétélű kardnál, behatol és szétválaszt lelket, meg szellemet, fzet és velőt. Ítélt a szív gondolatairól és érzelmeiről” (Zsid 4,12). De azt is boldogan tudjuk, hogy ha hittel fogadjuk be az Isten ígését, az kegyelemmel dolgozik lelkünkben, ha mi is emberi jóakaratunkkal egyesülünk a kegyelemmel (1 Tessz 2,13). Add meg nekünk Szentlélek Úristen, hogy a Szentírás olvasása hitünket elrőítsse, lelkünkben Krisztus arca megvilágosodjék és ennek az arcnak a fényében ráésszünk gyarlóságainkra, bűneinkre, melyek bennünk elrontják a Krisztus hasonlóságot.

Segíts minket Szentlélek Úristen hét ajándékkal, hogy a Szentírás olvasása által egymás szeretetére és becsületes munkás életre eljussunk és így egykor fátyol nélkül láthassuk majd a Krisztus-arcot az örökkévalóságban. Amen!

Szeretettel ajánljuk:

ÚT, IGAZSÁG, ÉLET – Ingyenes katolikus missziós folyóirat
Szétosztásra, terjesztésre ingyenesen megrendelhető
Cím: Felsmann József 2092 Budakeszi, Postafiók 21

MAGYAR VETÉS – A Katolikus Népfőiskolai Szövetség kéthetente megjelenő újsága – Ára: 20 Ft [egész évre 480.- Ft]
Cím: 1126 Bp. Nagy Jenő u. 5. sz.

ZÁSZLÓNK – A Regnum Marianum havonta megjelenő lapja fiatalok számára – Ára: 35 Ft [egész évre 450 Ft]
Cím: 1036 Bp. Kórház u. 37. sz.

HITÉLET – Katolikus családi folyóirat
Ára: 60 Ft (éves előfizetés 660 Ft)
Cím: Agapé Kft, 6725 Szeged, Mátyás tér 26.

Dr. Jakubinyi György: MÁTÉ EVANGÉLIUMA
Az új magyar kommentársorozat első kötete.
Szent István Társulat, 1991 – Ára: 290.- Ft

Gyürki László: A BIBLIA FÖLDJÉN – Szentföldi útikalauz
Sz.G.E.K, 1990 – Ára: 160.- Ft

SZÍNES KÉPESLAPOK, KÖNYVJELZŐK szentírási idézetekkel a Szentírás Alapítvány kiadásában
Ára: 13.50 ill. 6.50 Ft [10 db.: 75 ill. 40.- Ft]

Címek – Többnyire csak véletlenül értesülünk arról, ha Tagtársaink vagy Megrendelőink címe megváltozik. Kérjük, hogy esetleges címváltozásait közöljék Központunkkal.

Imaóra – Tagságunk egy kis csoportja minden második héten [az év páratlan péntekein du. 5-6-ig, Bp. VIII., Mária u. 20] imaórát tart, hogy Isten áldását kiesdje munkánkhoz, és imába foglalja minden egyes társulati Tagunk, Jótevőnk és Olvasónk személyes problémáit, gondjait. Kérjük, a távolból is kapcsolódjanak be ebbe a közös imaóra.

Imaszándék – Elhunyt tagtársaink: Bárdos Anna, Madarassy Miklósné. Kérjük, foglalják őket imáikba.

Az a támogató együttműködés, amely megnyilvánul Társulatunk tagjai és Füzetünk olvasói részéről levelek, javaslatok, kritikák, kétkedési segítség, ima, tagdíj, adomány és még sok más formában – igen nagy örömmel tölt el, és ezúton is szeretném mindezt a magam és mindannyiunk nevében szívből megköszönni.

Tarjányi Béla

A Szent Jeromos Bibliatársulat

Fontosabb eseményei

- 1990.1.23 Alakuló gyűlés
1990.2.13 Nyilvános megnyitó ülés
(vendégek: P. Rijks, Katolikus Bibliaszövetség
F.-J. Ortkemper, Stuttgarti Bibliaközpont
N.W. Höslinger, Osztrák Bibliaközpont, Klosterneuburg)
1990.3.23 Egyházi jóváhagyás
1990.4.13 A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
felvétele a Katolikus Bibliaszövetségbe
(korábbi nevén: Bibliaapostolság Kat. Világszövetsége)
1990.6.28 A Társulat polgárjogi bejegyzése
1990.8.27 A Jeromos füzetek bejegyzése
1992.2.01 A Bibliaközpont helyiségének megvásárlása
1992.9.13 Jótékonysági hangverseny a Zeneakadémián
a határon túli magyarok javára

Tagságunk (1992.9.01): összesen 648

Irodánk:

Szent Jeromos Bibliatársulat
B I B L I A K Ö Z P O N T
1066 **B u d a p e s t** Teréz krt. 28. I. em. 6.
Nyitva: kedd, csütörtök 9-17-ig.
Telefon: 132-22-60

Verbum Domini

40.- Ft

Éves hozzájárulás 160 Ft (+ postaköltség)

23. Zsoltár

*Az Úr énnékem őriző pásztorom,
Azért semmiben meg nem fogyatkozom,
Gyönyörű szép mezőn engemet éltet,
És szép kies folyóvízre legeltet,
Lelkemet megnyugotja szent nevében,
És vezérel engem igaz ösvényében.*

*Ha az halál árnyékában járnék is,
De nem félnék még ő setét völgyén is;
Mert mindenütt te jelen vagy énvélem,
Vessződ és botod megvigasztal engem,
És nékem az én ellenségim ellen
Asztalt készítesz, eledelt adsz bőven.*

*Az én fejemet megkenöd olajjal,
És engemet itatsz teljes pohárral,
Jóvoltod, kegyességed körülveszen,
És követ engem egész életemben,
Az Úr énnékem megengedi nyilván,
Hogy mindétiglen lakjam az ő házában.*

Szenci Molnár Albert fordítása

manet in aeternum
